

ЗАПИСНИК

Од седница на Собранието на Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Република Македонија одржана на 27 октомври 2018 (Сабота) со почеток во 11:00 часот, во големата сала во просториите на Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Република Македонија.

Евиденција на присуство на седница

Седницата ја отвори и со неа раководеше **Проф. д-р. Миле Станковски**, Претседавач на Собранието на Комората на овластени архитекти и овластени инженери на Република Македонија.

Станковски констатираше дека од 75 делегати од Собранието, на почетокот на седницата присутни беа 53 члена, односно дека Собранието има кворум и може полноважно да одлучува.

Станковски истакна дека записникот за седницата ќе го водат Леонита Чалоска и Флутура Хазари од службите на комората, а седницата ќе се снима тонски, согласно деловникот за работа на Собранието на Комората. За оверувачи на записникот беа избрани: Зоран Мирчевски од градежништво, Дурим Фетаху од урбанизам и Катарина Манчева од машинство.

За работа на ова седница предложен е следниот:

ДНЕВЕН РЕД

1. Усвојување на записникот од седницата на Собранието на Комората од 24 февруари 2018 година.
2. Верифицирање на мандат на нов член во Собранието на Комората од одделението на градежни инженери, на местото на избраниот потпретседател на Комората.
3. Донесување на Тарифник за инженерски услуги
4. Избор на Претседавач на Собранието на Комората
5. Разно

Претседавачот на Собранието отвори дискусија по дневниот ред.

Марија Станковска, градежништво предложи точка 3 од дневниот ред: *Донесување на Тарифник за инженерски услуги* да се замени со: *Расправа за тарифник* бидејќи до сега немале расправа на одделението во врска со тарифникот. **Костадин Ристоманов**, градежништво го подржа барањето од Марија Станковска и истакна дека на оваа седница не треба да се усвои овој предлог тарифник, туку само да се разгледа и дискутира за предлогот.

Петар Цветановски, раководител на одделението градежништво, предложи да остане предложениот термин за донесување на тарифник, и истакна дека тарифникот е разгледан на одборот на одделението на градежни инженери и соодветните сугестии се пренесени до работната група, и најголем дел се прифатени и внесени во истиот.

Жаклина Ангеловска, раководител на одделението за урбанизам, предложи да се прошири дневниот ред со информација за кандидатурата на Претседателот на КОАИ за Потпретседател на Европскиот совет на инженерски Комори (ЕЦЕЦ). Станковски истакна дека за ова прашање тој ќе даде информација под точката разно.

По гласањето за усвојување на дневниот ред, од 56 присутни во тој момент, 50 беа за, против беа 6, немаше воздржани. Се усвои дневниот ред како што е предложен.

ТОЧКА 1

Во врска со оваа точка, раководителот на седницата **Миле Станковски** истакна дека материјалот од записникот на Собранието на Комората од 24 февруари 2018 година им беше доставен на сите членови на собранието и по истата точка отвори дискусија. Бидејќи никој не се јави за збор, точката ја стави на гласање. Од 56 присутни во тој момент, 55 гласаа за, еден воздржан (**Костадин Ристоманов**) по што се костатираше дека е усвоен записникот од 24 февруари 2018 год.

ТОЧКА 2

Претседавачот Станковски истакна дека треба да го верифицираме мандатот на нов член на Собранието од одделението на градежни инженери по изборот на Потпретседател на комората од редот на собраниските делегати. Одделението го предложило инженер **Михо Јаневски**. Претседавачот Станковски го повика Генералниот секретар **Атанасовски** да ја објасни процедурата. Генералниот секретар **Димче**

Атанасовски го образложи процесот на верифицирање на мандат на нов делегат на местото на избраниот Потпретседател на Комората, согласно актите на Комората. Немаше дискусии во врска со ова точка и со 56 гласа за, без ниту еден против и воздржан. Нов делегат во Собранието на Комората е инженер Михо Јаневски.

ТОЧКА 3

Претседавачот на Собранието **Миле Станковски** ја најави точката 3 за донесување на предлог тарифник за инженерски услуги. Тарифникот, истакна Станковски е усвоен едногласно од Управниот одбор на Комората и доставен до Собранието. Тој ги повика членовите на работната група која го изготви тарифникот, да направат презентација пред присутните делегати.

Презентацијата ја отвори архитектот **Сашо Блажевски** кој меѓу другото нагласи дека последните 10 години постоеле повеќе обиди за донесување на тарифник, се стасало до некое ниво, но ова е најнапредно ниво досега. Предлогот се однесува на оформување на принципите околу тарифирањето и вреднувањето на инженерскиот труд како најниска цена под која што не би смеело да се оди. Сашо Блажевски изрази благодарност за огромниот труд кои што го имаат вложено колегите од работната група и останатите колеги од другите одделенија кои активно учествувале во анализа на предлозите, давале предлози и учествувале во константен дијалог околу тоа како да се направи рамнотежа помеѓу одделенијата и струките. Како принципи за составување на тарифникот се земени расположивите информации од Државниот завод за статистика, и во рамките на категоризацијата на објекти според намените на земјиште, е изготвен овој предлог.

Блажевски накратко ја образложи методологијата за пресметка на минималните цени. Тој појасни дека предложените цени за инженерски услуги се пресметани како процент од трошокот за градба по метар квадратен и вкупна инвестициона вредност, и потоа соодветно поделени за сите струки. Во тарифникот исто така постои можност за тарифирање на услуги кои не ги пресметуваат по метар квадратен, да се вреднуват по работен час. Една огромна лепеза на објекти и проблематика не е опфатена во овој тарифник истакна Блажевски, бидејќи истиот се однесува само на високоградба, не се опфатени енергетски, инфраструктурни објекти итн. Целта е да се покрие овој дел од високоградба и да отвориме простор останатите наши колеги евентуално да продолжат да го надградуваат и да донесуваат тарифници за тие области/објекти кои не се влезени во оваа верзија.

На крај кога целата процедура ќе заврши и тарифникот ќе се усвои од Владата на РМ, идејата е да се подготви една дигитална алатка, во ексел или некој друг формат со која што ќе биде лесно инженерите да ги пресметуваат цените за инженерските услуги.

По краткото образложение на тарифникот, архитект Сашо Блажевски напомена дека контролирањето и спроведувањето на тарифникот ќе го контролира Комората преку новоформирана комисија одговорна за спроведување на тарифникот, и преку другите постојни органи (дисциплинска комисија, управен одбор итн).

Потоа Претседавачот Миле Станковски отвори дискусија по тарифникот и излагањето на Сашо Блажевски. Збор и беше даден на **Марија Станковска** од одделението на градежни инженери, која побара кратко образложение како е добиена вредноста од 438 евра за м2 кај А2 објекти и на што се однесува. Сашо Блажевски одговори дека тоа е просечниот трошок за градба на таков тип на објекти, согласно Статистичкиот годишник на Република Македонија - публикација која што излегува еднаш во годината во издание на Државниот завод за статистика и ги дава сите главни економски параметри во државата.

На тоа Марија Станковска истакна дека таа има информација од Државниот завод за статистика дека оваа цена од 438 евра за м2 е всушност просечна цена на продажба на станови во Македонија, а не просечен трошок за градба. Марија Станковска побара да направи една презентација со нејзин пример за пресметка. Во презентацијата, Марија Станковска приложи емаил комуникација со Државниот завод за статистика од каде и било посочено дека оваа цена е всушност просечна цена на продажба на станови во Македонија. Таа во својата презентација истакна дека во цената е вклучена и цената на земјиштето, и профитот на фирмата градител, и дека на ваков начин работната група предложила цени за инженерски услуги кои се знатно повисоки од она што треба да бидат. Гласно реагираа членовите на работната група која го изработи тарифникот и останати делегати велејќи дека ова не е точно.

Реџеп Асани изрази незадоволство што воопшто е дозволено да се прави цела презентација и смета дека ова е обид да се сруши седницата на Собранието.

Во салата настана групна дискусија, неколку делегати ја напуштија салата, при што Марија се повлече од презентацијата, а Претседавачот Миле Станковски побара да се смири ситуацијата. На барање од повеќе делегати (Маријана Поповска, Костадин Ристоманов, Катарина Манчева итн), Претседавачот ја повика Марија Станковска да ја доврши презентацијата и нејзината анализа на тарифникот. Марија Станковска продолжи, и ја доврши презентација со повеќе предлози, критики, забелешки и прашања до изготвувачите на тарифникот и со напомена дека се срами што нејзиното одделение прифатило ваков тарифник во кој не е вкalkулиран степен на сложеност на објектот, нема предлог цени за изведбен проект, предложени се високи цени, тарифникот е донесен во тесен круг на лица итн.

Станковска, преку конкретен пример и пресметка посочи дека основната цена за пресметка на вредноста на инженерскиот труд треба да биде околу 250 евра за м², а не 438 евра, и на таков начин цените за инженерски услуги предложени во тарифникот треба значително да се намалат. Нејзино мислење е дека со вака предложените високи цени за инженерски услуги ќе се наштети на проектантските бироа, бидејќи на инвеститорите ќе им биде поисплатливо да вработат проектанти, наместо да ангажираат проектантски бироа.

Миле Станковски, Претседавачот на Собранието напомена дека не е во ред да се каже дека Комората го има правено тарифникот во тесни кругови бидејќи имаше постапка за правење на тарифник, разгледуван е на одделенски состаноци, на Управен одбор повеќе пати и сега е дојдено да се дискутира на Собрание на Комора.

Петар Цветановски, раководител на одделението на градежни инженери ја цитираше Марија Стаковска дека се срамела од нејзиното одделение-градежништво што прифатило ваков тарифник, и рече дека тој како професор на градежен факултет најмогу се срами од тоа што ги едуцира студентите на еден тежок факултет а потоа работат за многу ниска плата. Се што е направено овде е да се подигне нашето место во општеството и поправилно да се вреднува инженерскиот труд.

Димче Атанасовски, Генерален секретар на Комората, бидејќи беше цитиран Статистичкиот годишник од Државниот завод за статистика, приложи копија од извештајот (од интернет) каде на страна 504 јасно се гледа дека цитираната цена од 438 евра (26.935 денари) за м² (за 2016 година) е просечен трошок за градба на станови, а не продажна цена по м². Тој посочи, цитирајќи го документот, дека во таа табела има повеќе колони – една е за просечен трошокот за градба, втората е за просечен трошок за купопродажба на земјиште, трошок за уредување на земјиште, други административни трошоци итн. Сите овие колони кумулативно се собрани како вкупен трошок. Но, во предложениот тарифник е цитирана колоната која се однесува на трошокот за градење како посебна ставка.

Беким Емурлаи, од одд. градежништво ја поздрави комисијата која го има работено тарифникот и предложи да се оди понатака бидејќи има многу сугести и предлози. Воедно праша дали во тарифникот има текстуален дел како да се применува истиот.

Сашко Иванов, архитектура, ги замоли присутните за донесување тарифник и нужноста од него, а истиот понатака ќе претрпува измени и негови дополнувања. Да не го кочиме неговото донесување на оваа седница предложи Сашко Иванов.

Костадин Ристоманов укажа дека тарифникот внесува бенефит за проектантските фирми а не и за на инженерите вработени во фирмите, и дека за ваков документ треба да има поширока јавна расправа. Напоменува дека знае дека Владата врши притисок да се донесе тарифникот и тврди дека Комората може да даде мислење, но нема законска надлежност да донесе тарифник. До ваква поделена состојба сме доведени бидејќи Управниот одбор на Комората не ја отсликува реалноста на инженерската фела во Македонија. Во Управниот одбор на Комората воглавном се професори, а не лица од стопанството.

Миле Димитровски, Претседател на Комората, најпрво во врска со составот на УО кажа дека истиот е составен од лица од различни дејности - администрација, стопанство, приватни фирми и само тројца професори. Тој напомена дека Управниот одбор имал во предвид дека во ЕУ тарифници со егзактни вредности (цени) не се дозволени и се забранети но дека УО на Комората смета дека донесувањето на тарифникот може да помогне на структурата се до влегувањето на Република Македонија во ЕУ. Вториот факт за кој што е свесен УО, истакна Димитровски, е дека не е испочитуван термин планот за работа врз правилникот во кој што била предвидена јавна расправа по овој материјал, но по инсистирање на изготвувачите од работната група и на на одделението и на раководителот на архитектура, јавна расправа не е направена за да се дојде побрзо до овој чин – усвојување од Собранието на Комората.

Марјана Поповска, градежништво ја поздравува иницијативата за изготвување на овој тарифник но не се согласува да гласа за нешто без претходна поопширна дискусија по овој тарифник. Таа исто така истакна дека предвидениот севкупен процент за надзор е одличен, но има некои нелогичности во процентуалната поделеност кај надзорот и таа не се согласува со изразениот поголем процент на архитектонскиот надзор во споредба со градежниот бидејќи кога почнува изведбата најголемиот дел од надзорот го вршат градежните инженери.

Влатко Иванов, машинство ја поздравува иницијативата за изготвување на овој тарифник. Го коментира делот во дистрибуцијата на процентите за проектите за термички инсталации која е исклучително мала и под дозволените разумни граници, и со тоа не се согласува, а тоа неколку пати го кажал и на состаноците на своето одделение.

Претседавачот Миле Станковски кратко појасни дека во член 3 од тарифникот стои дека во случај на верифицирана сложеност по определена фаза или фази, процентуалната застапеност помеѓу фазите, вклучително и процентот за координација на проектот се подложни на промени со меѓусебен договор на учесниците.

Михо Јаневски, градежништво, се сложува со потребата од тарифник, но главна дилема му е кој се механизмите за контрола и спроведување на тарифникот од Комората, дали постојат сите предуслови за да може сите да се придржуваат на овој тарифник или ќе остане само вложен труд на изготвувачите на овој тарифник.

Кристинка Радевски, архитектура, Претседател на надзорниот одбор на Комората, ја подржува работата на сите учесници во изготвувањето на овој предлог тарифник, нагласувајќи дека некаков тарифник е подобар од никаков, и дека Надзорниот одбор на Комората во својот последен извештај до Собранието на Комората во забелешките, инсистирал на почитување на Законот кој предвидува донесување на тарифник.

Ивица Стоиловски, сообраќајно инженерство, напоменува дека терминологијата користена за сообраќајниот дел од проектот не соодветствува со пракса и побара да се допрецизира, со што предлагачите се согласија.

Веселинка Герасимова, архитектура укажа на сложеноста во изготвувањето на тарифникот, и дека заради тоа е оформен како тарифник за високоградба а не за сите типови на градби. Прва фаза е неговото усвојување од органите на Комората и прифаќање од Владата на РМ. Втора фаза е да се избориме за промена на Законот за јавни набавки, а притоа минимална цена да не биде единствен критериум на одлучување.

Катица Белческа-Аризанкоска, машинство напомена дека Комората дава и овластување за инженер за изведба, а никаде во тарифникот не е опфатено како е заштитен инженерот изведувач.

Усеин Багашов, геотехника – укажува дека објектите од нискоградба не се опфатени со тарифникот, и геотехниката нигде не е спомната. Постави прашање дали кога ќе се надоградува овој тарифник ќе мора да помине низ истата процедура како сега? Претседавачот Миле Станковски одговори дека секоја измена мора да помине низ Собранието на Комора.

Сања Раѓеновиќ, архитектура ја поздравува работата на колегите кои го изработија овој тарифник, се согласува со колегата Костадин Ристоманов дека овој тарифник ги штити проектантските фирми, но напомена дека мора да го гарантира и квалитетот на проектите, а истовремено и да ја гарантира и платата на инженерите кој што работат во нечии фирми, а овој тарифник на некој начин ги штити сопствениците на фирмите. Таа истакна дека во првите верзии од тарифникот имало предлог за минимална плата на инженерите, но дека оваа одредба подоцна била извадена.

Димче Атанасовски, генерален секретар на Комората истакна дека во Р. Македонија постои Закон за минимални плати и дека Комората нема законска ингеренција да дефинира минимална плата. Во Република Македонија, ниедна струка вклучително и струките кој што имаат тарифник со децении, нема дефинирано минимална плата. Минималната плата се дефинира со закон, и не смее нашиот тарифник да регулира таква материја.

Катерина Димеска, градежништво – точно е дека има Закон за минимална плата но дали постои можност во овој тарифник да побараме коефициент по овластување како додаток на платата на инженерите.

Катарина Манчева, машинство, нагласи дека била меѓу првите која сакала да има тарифник, но не тарифник за фирма, сакам тарифник кој мене како инженер ќе ме заштити.

Слободан Томиќ, електроинженер – се согласува со тарифникот но најголемиот проблем во моментот вели дека е нелојалната конкуренција, треба да се работи на таа проблематика.

Реџеп Асани, раководите на одд. архитектура - се согласува со повеќето коментари и забелешки на досегашните излагачи, но исто така истакна дека е многу тешко сите желби да се вметнат во еден документ, а дека без тарифник е веќе невозможно. Напомена во контекст на прашањето на Катица Белческа-Аризанкоска како е заштитен инженерот за изведба, дека изведбата е посебен дел кој не е интелектуален дел од работата и затоа не е дел од тарифникот, и дека овој тарифник може да биде дополнет во иднина ако се јави потреба.

Димче Атанасовски, генерален секретар на КОАИ, се осврна на претходните дискусии и даде одговор на поставените прашања, на кои, како што напомена многупати е веќе разговарано на ниво на работна група и Управен одбор. Прво, во Република Македонија во правен промет не може да влезе физичко лице, значи тарифник мора да има за правни лица. Во тој контекст точно е дека овој тарифник директно ги штити фирмите, а индиректно инженерите. Само јака градежна индустрија може да продуцира високи плати за вработените инженери. Причината зошто фармацевтите на пример, имаат високи плати е бидејќи нивната индустрија/фирми се финансиски јаки, па и без дефинирана минимална плата, платите на фармацевтите се пазарно високи. Второ, околу овластувањата и лиценците. Комората како здружение на физички лица, издава само овластувања на физички лица, а министерството за транспорт издава лиценци на правни лица. Ова е основната разлика помеѓу нашата Комора и останатите струкови Комори во државата. На пример, за да отвориш адвокатска канцеларија мора да си адвокат, додека градежна фирма може да отвори и економист, се додека вработува инженери. И одеднаш се јавува таа дискрепанца – на пазарот ниската понуда ја дало правното лице, потписникот на понудата не е инженер, понудувач е фирмата, а бидејќи Комората не издава лиценци на фирмите, не е во состојба да ја санкционира фирмата заради непочитување на тарифникот. Во врска со прашањето од Костадин Ристоманов, законската ингеренција за донесување на тарифникот е дадена

во Законот за градење во член 109(7), каде јасно стои дека Комората има обврска да донесе: (цитат) *'ценовник за јавни услуги и тарифник за извршени услуги'* иако, истакна Димче, термилошки малку се измешани поимите тарифник и ценовник. Понатаму, тарифникот треба да биде прифатен од надлежните државни органи пред да биде објавен во Службен весник. И трето, и последно, во врска со прашањето од Михо Јаневски, дали Комората има ингеренции да го спроведе тарифникот. Оваа загриженост е сосема издржана, и за да може Комората во целост да го спроведе истиот, потребни се низа додатни законски измени. Без ваквите законски измени, треба да сме свесни дека тарифникот може да остане *'мртво слово на хартија'*.

Претседавачот **Миле Станковски** предложи гласање за точката. Од 56 присутни делегати, ЗА гласаа 50, против беа 6, немаше воздржани. Врз база на резултатот од гласањето Претседавачот констатираше дека ПРЕДЛОГ - ТАРИФНИКОТ Е УСВОЕН.

Овој материјал, стакна Станковски треба да биде доставен до надлежните органи за натамошна постапка. Процедурата е предлог тарифникот да се проследи до Министерство за транспорт и врски каде треба да се разгледа и да се достават измени или забелешки за потоа како конечна верзија (Тарифник) повторно да се усвои на Собрание на КОАИ. За конечно Тарифникот да стане составен дел од Законот за градење после сите овие процедури неопходно е да го изгласа Владата на РМ, и да биде објавен во Службен весник на Република Македонија.

ТОЧКА 4

Пред да се премине кон избор на Претседавач на Собранието, актуелниот претседавач **Миле Станковски** побара да се избере изборна комисија со претставници од повеќе одделенија. Генералниот секретар појасни дека по деловникот потребно е да се избераат само 3 члена во изборната комисија, но традиционално досега во сите избори сме имале поголема комисија од 5 члена кое ја зголемува транспарентноста на изборот. Предлогот е усвоен и во изборната комисија беа избрани:

- Сашко Иванов- архитектура,
- Ана Тромбева Гаврилошка – градежништво
- Андријана Милевска – електротехника
- Неџади Зулбеари – урбанизам
- Нада Брајковска – машинство

Гласањето се одржа со почеток од 13:30 часот и резултатите се следни: од 56 важечки гласачки ливчиња:

1. Страхинџа Трпески- 18 гласа
2. Миле Станковски – 18 гласа
3. Ива Џагора – 20 гласа

Се констатираше дека во првиот круг ниту еден кандидат нема доволно гласови да биде избран, па ќе се оди на втор круг гласање. Бидејќи второ и трето пласираниот имаат ист број добиени гласови, се премина кон повторно тајно гласање помеѓу Страхинџа Трпески и Миле Станковски за да се утврди кој од нив ќе оди во втор круг со Ива Џагора. Во овој круг присутни биле и гласале 53 делегати, од кои 52 се важечки и 1 неважечко гласачко ливче. Резултатот од ова гласање е следниот:

1. Страхинџа Трпески- 29 гласа
2. Миле Станковски – 23 гласа

Значи во втор круг на избори за Претседавач на Собранието на Комората ќе се гласа помеѓу Ива Џагора и Страхинџа Трпески.

Потоа се помина кон тајно гласањето помеѓу Страхинџа Трпески и Ива Џагора. За време на гласањето присутни биле и гласале 50 делегати, од кои 47 се важечки и 3 неважечки гласачки ливчиња. Резултатот од гласањето е следниот:

1. Страхинџа Трпески- 18 гласа
2. Ива Џагора – 29 гласа

Претседателот на Собранието заклучи дека според резултатот од гласањето, избран е нов Претседавач на Собранието на КОАИ а тоа е: м-р Ива Џагора, дипломиран градежен инженер, со мандат кој завршува заедно со мандатот на членовите на сегашниот состав на Собранието, односно за период 2018-2020 година.

Досегашниот Претседавач Станковски го честиташе изборот на Џагора и и посака успешна работа. Страхинџа Трпески исто така и честиташе на Џагора.

Псле изборот, Џагора седна на претседавачкото место, се заблагодари на присутните делегати за укажаната доверба, и ја продолжи седницата.

Точка 5 (разно)

Миле Станковски, согласно бараното од Ж. Ангеловска на почетокот на седницата, даде кратка информација за кандидатурата на Претседателот на КОАИ Проф. д-р Миле Димитровски за Потпретседател на Европскиот Совет на инженерски Комори, ЕЦЕЦ. Тој го цитираше Статутот на КОАИ во кој е јасно наведено дека надлежен орган за избор на кандидат е Управниот одбор на Комората, и дека УО на седницата одржана на 9.10.2018 едногласно дал поддршка за кандидатурата на Миле Димитровски, како најактивен член на Комората во меѓународната соработка, со цел промоција на нашата Комора и држава во меѓународни рамки. Гласањето за оваа позиција ќе се изврши на 17.11.2018 на 15 Генерално Собрание на ЕЦЕЦ во Загреб, Р. Хрватска

После оваа информација немаше друга дискусија.

Во меѓувреме, за време на гласањето, за сите присутни на Собранието беше послужен скроман коктел.

Седницата заврши во 15.30 часот.

Записникот го составија (1.11.2018)

Леонита Чалоска *ЛЧ*
Флутура Хазари *ФХ*

Корегирал и одобрил: *А*

Димче Атанасовски, Генерален секретар на Комората

Оверувачи на записникот

Зоран Мирчевски, *ЗМирчевски* (потпис и датум) 7.11.2018

Дурим Фетаху, Durim Fetahu (потпис и датум) 6.11.2018

Катарина Манчева, *Кманчева* (потпис и датум) 7.11.2018

Претседавач на Собранието на Комората

Проф. д-р Миле Станковски

Скопје, 27 октомври 2018

